

*А. І. Моржановська,
студентка V курсу I групи
міжнародно-правового факультету,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, м. Харків*

ПРАВО НА КОРСТУВАННЯ ІНТЕРНЕТОМ ЗАСУДЖЕНИХ, ЯКІ ВІДБУВАЮТЬ ПОКАРАННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З ПОЗБАВЛЕННЯМ ВОЛІ

Прогресивний технологічний розвиток XXI століття не оминув і сфери відбування покарань. Так, Кримінально-виконавчий кодекс України та Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань передбачають право засудженого користуватися глобальною мережею Інтернет, яке детально регламентоване у Порядку організації надання засудженим до позбавлення волі доступу до глобальної мережі Інтернет від 01.08.2014 р.

Засудженим дозволено користуватись Інтернетом під контролем адміністрації. Для цього обладнуються комп'ютерні класи (місця), які розташовуються поза межами локальних дільниць відділень соціально-психологічної служби.

У комп'ютерних класах (місцях) в обов'язковому порядку блокується доступ до послуг електронної пошти, соціальних мереж, а також сайтів, що пропагують жорстокість, насильство, а також до сайтів еротичного або порнографічного змісту.

Користуватися глобальною мережею Інтернет засуджені можуть у вільний від роботи час та поза часом, передбаченим для приймання їжі й відведеним для сну. Оплата послуг за користування глобальною мережею Інтернет здійснюється засудженими з особистих коштів.

Перелік веб-ресурсів, до яких надається доступ для користування, затверджується комісією установи у складі начальника і керівників структурних підрозділів установи. Він щокварталу переглядається та доповнюється за заявами засуджених.

Таким чином, вищевказані норми повністю віддзеркалюють специфіку кримінально-виконавчих відносин, що знаходе свій прояв у режимності, контролі, акцентовані на карі та сприянні ресоціалізації. Не викликають заперечень положення про час, місце, режим, оплату доступу до мережі Інтернет, однак питання про дозволений перелік веб-ресурсів, на нашу думку, є дискусійним.

Законодавство України дозволяє користуватися лише інтернет-ресурсами, передбаченими спеціальним переліком комісії установи виконання покарання, однак критеріїв відбору таких ресурсів наразі немає. Це означає, що

установи будуть надавати доступ до різних сайтів. Виходить, що реалізація цього права в кожній установі виконання покарання неоднакова, а це свідчить про необхідність вироблення єдиного підходу.

Більше того, відмова у наданні доступу до окремих сайтів може бути оцінена як порушення права засудженого на інформацію. В одному із своїх останніх рішень по статті 10 ЄКПЛ – «Калда проти Естонії» Європейський суд по правах людини визнав, що відмова у наданні ув'язненому доступу до інтернет-сайтів, що містять правову інформацію, порушила право засудженого на отримання інформації.

Так, П. Калда скаржився, зокрема, що заборона відповідно до естонських законів доступу до конкретних веб-сайтів, що містять правову інформацію та знаходяться у віданні держави і Ради Європи, порушує його право на отримання інформації через Інтернет і завадила йому провести юридичні дослідження, необхідні для судових розглядів, у яких він брав участь.

Суд встановив, зокрема, що Договірні Держави не брали на себе зобов'язання надавати ув'язненим доступ до Інтернету. Проте, якщо держава бажає дозволити доступ ув'язнених, як це відбувається в Естонії, то мають бути вказані причини відмови у доступі до певних сайтів. У конкретних обставинах справи П. Калда причини, через які було обмежено доступ до інтернет-сайтів, а саме наслідки для безпеки і витрати, не були достатніми, щоб виправдати порушення його права на отримання інформації. Важливо, щоб влада вжила заходів безпеки для використання ув'язненими мережі Інтернет через комп'ютери, спеціально призначені для цієї мети, забезпечила нагляд і з боку адміністрації місць відбування покарань, а також взяла на себе обов'язок покривати пов'язані з цим витрати.

Українське законодавство прямо забороняє доступ засудженим до послуг електронної пошти та соціальних мереж. Наразі це питання залишається дискусійним зважаючи на можливість зловживання засудженим цим правом та використання його для продовження злочинної діяльності, а також неможливість контролювати такі ресурси (хоча з цим можна посперечатися). Однак, як наголошено у Європейських пенітенціарних правилах, «засудженим необхідно дозволяти максимально часто спілкуватися поштою, телефоном або в інші способи зі своїми родинами, іншими особами та представниками зовнішніх організацій. Ув'язнені повинні мати можливість регулярно одержувати інформацію про події, читаючи газети, періодичні видання, а також по радіо, телебаченню та з інших засобів інформації». Інтернет є засобом спілкування і може сприяти прискореній ресоціалізації.

Отже, з огляду на викладене вище можна стверджувати, що

позитивною є детальна регламентація права засуджених до позбавлення волі на доступ до мережі Інтернет, однак варто звернути увагу на встановлення критеріїв вибору дозволених веб-ресурсів із метою єдиного підходу, закріпити норму про безперешкодний доступ до інтернет-сайтів, що містять правову інформацію, переглянути позицію щодо користування електронною поштою та соціальними мережами.

Список літератури

1. Кримінально-виконавчий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>
2. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань: наказ Міністерства юстиції України від 29.12.2014 р. № 2186/5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1656-14>
3. Про затвердження Порядку організації надання засудженим до позбавлення волі доступу до глобальної мережі Інтернет: наказ Міністерства юстиції України від 01.08.2014 р. № 1275/5. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0991-14>
4. Таволжанський О. В. Соціально-виховна робота із засудженими до позбавлення волі: монографія / О. В. Таволжанський; за заг. ред. Л. П. Оніки. – Харків, 2015.
5. Рішення Європейського суду з прав людини у справі Калда проти Естонії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://hudoc.echr.coe.int/eng#{"itemid":\["001-160270"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/eng#{)
6. Г. Рожкова. Право засуджених на Інтернет. Аналітика / Г. Рожкова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ilaw.center/pravo-zasudzhenyha-internet-analytika/>

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**КАФЕДРА КРИМІНОЛОГІЇ
ТА КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ПРАВА**

***ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СИСТЕМИ
УКРАЇНИ***

*Матеріали круглого столу
студентів, аспірантів, молодих учених*

(4 квітня 2017 року, м. Харків, Україна)

ТОМ 1

Харків
2017

УДК 343.8
ББК 67.309 (4УКР)

Організаційний комітет:

Гетьман А. П. – голова організаційного комітету, проректор з наукової роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України;

Головкін Б. М. – заступник голови організаційного комітету, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Ткачова О. В. – відповідальний секретар, кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Автухов К. А. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Таволжанський О. В. – кандидат юридичних наук, асистент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Перспективи реформування кримінально-виконавчої системи України: матеріали круглого столу студентів, аспірантів, молодих вчених (4 квітня 2017 року, м. Харків): в 2т. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого; за ред. А.П. Гетьмана, Б. М. Головкіна та інш. – Харків : Юрайт, 2017. – Т1 ., – 251 стр.
ISBN – 978-966-2740-95-0

У збірник увійшли наукові доповіді та тези виступів учасників круглого столу, присвяченого перспективам реформування кримінально-виконавчої системи України.

Матеріали подані в авторській редакції.

The collection made scientific reports and abstracts of the participants of the round table devoted to the prospects of reforming the penal system of Ukraine. Materials for were presented by the authors.

ISBN – 978-966-2740-95-0

УДК 343.8
ББК 67.309 (4УКР)

© Гетьман А.П., Головкін Б.М. та інш., 2017
© “Юрайт”, 2017

ЗМІСТ

Андрєєв Є. О.	Гуманізація кримінально-виконавчого законодавства.....	3
Атрєп'єва М. Р.	Актуальні проблеми виконання та відбування покарань у місцях позбавлення волі.....	7
Біленький Д. В.	Перспективи реформування кримінально-виконавчої системи України: щодо внесення змін до «Закону Савченко».....	10
Бойко В. О.	Поняття «злісне порушення встановленого порядку відбування покарання»: спірні моменти.....	13
Борох Ю. О.	Реалізація принципу справедливості під час відбування покарання.....	16
Бумба О. А.	Пробачія та стан упровадження в Україні.....	19
Васюк О. О.	Проблемні питання виконання покарання у виді штрафу.....	23
Вручинський Д. Г.	До питання визначення законного інтересу засуджених.....	28
Гавенко Т. Ю.	Проблеми виконання покарання у виді довічного позбавлення волі.....	31
Герасименко С. С.	Спонування засуджених до зразкової поведінки: метод «батоба» чи «пряника»?.....	35
Горшкова Я. С.	Про деякі проблемні питання, що виникають під час виконання покарання у вигляді штрафу.....	39
Дейнека П. В.	Перевищення меж при застосуванні заходів фізичного впливу в установах виконання покарань.....	43

Дорощенко К. В.	Відповідальність за несплату або ухилення від сплати штрафу.....	45
Дубанич М. Ю.	Правовий статус засуджених: до питання конституційного забезпечення права на працю засуджених до позбавлення волі.....	47
Дубровін С. І.	Використання категорії «ресоціалізація» стосовно неповнолітніх засуджених: окремі аспекти.....	50
Євтушенко Д. О.	Процес ресоціалізації неповнолітніх, звільнених з установ виконання покарання.....	53
Загурська А. В.	Щодо права засуджених на листування..	56
Зайкова Я. Ю.	Ресоціалізація при відбуванні покарання у виді арешту та обмеження волі: порівняння ефективності.....	60
Зосіч М. Ю.	Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають малолітніх дітей.....	64
Кирилюк С. О.	Надання державній кримінально-виконавчій службі слідчих функцій.....	68
Кишеня В. С.	Наглядова пробація у Сполучених Штатах Америки. Перспективи застосування іноземного досвіду в Україні.....	72
Клименко С. С.	Проблемні питання звільнення від відбування покарання вагітних жінок.....	75
Клімашевський В. Д.	Проблемні питання процедури помилування в Україні.....	79
Коваль В. В.	Перспективи створення подвійної системи регулярних пенітенціарних інспекцій в	

	Україні з урахуванням досвіду зарубіжних країн.....	83
Козаченкова Д. С.	Щодо законних інтересів як елементу правового статусу засуджених.....	87
Козачок М. М.	Проблеми виправлення та ресоціалізації засуджених.....	89
Козій Н. А.	Введення інституту приватного виконання рішень.....	92
Крячко Л. Ю.	Особливості правового регулювання користування засудженими глобальною мережею Інтернет.....	96
Кудрявцева В. В.	Умови праці засуджених до позбавлення волі: деякі питання	100
Левандовська І. В.	Громадські роботи: міжнародний досвід і Україна.....	103
Левіна О. О.	Тактика виявлення осіб, схильних до суїциду. Профілактика суїцидів серед засуджених та осіб, взятих під варту...	107
Лисенко О. Е.	Розбіжності у визначенні поняття «громадські роботи» за Кримінальним та Кримінально-виконавчим кодексами України.....	110
Лукашова Є. В.	Соціально-виховна робота із засудженими (мета та способи).....	115
Малиш С. С.	Окремі аспекти соціально-виховної роботи з неповнолітніми, засудженими до позбавлення волі.....	119
Мартинюк Н. В.	Прихована проблема відповідальності осіб за ухилення від відбування покарання у виді громадських робіт.....	123
Масловська Ю. Ю.	Працевлаштування осіб, звільнених з місць позбавлення волі: окремі аспекти..	126
Мельник М. Г.	Застосування фізичного впливу,	

	спеціальних заходів, зброї до засуджених.....	129
Мешков С. В.	Ресоціалізація неповнолітніх засуджених.....	132
Мироненко А. А.	Міжнародний досвід пробації.....	134
Моржановська А. І.	Право на користування Інтернетом засуджених, які відбувають покарання, пов'язані з позбавленням волі.....	138
Насібулліна Н. Р.	Цілі покарання.....	141
Носач Є. О.	Досудова пробація як елемент оновлення системи юстиції України.....	146
Павельчук Д. А.	Виховання та перевиховання засуджених до позбавлення волі.....	147
Павленко В. О.	Чи можливе виправлення осіб, засуджених до довічного позбавлення волі?...	151
Павлуцька В. І.	Цілі покарання та кримінально-виконавчого законодавства.....	154
Пастушок Б. М.	Виправлення і ресоціалізація засуджених.....	157
Певень М. М.	Проблеми здійснення процедури помилування в Україні.....	160
Пищик К. О.	Спірні питання запровадження слідчих підрозділів Державної кримінально-виконавчої служби.....	163
Рева Н. М.	Щодо питання застосування громадських робіт.....	166
Романченко Д. І.	Щодо питання про міжнародно-правові правила поведіння із неповнолітніми засудженими.....	169

Руденко А. М.	Діяльність громадських організацій та їх вплив на кримінально-виконавчу систему України.....	173
Самойленко М. С.	Проблемні питання оцінки ефективності роботи органів і установ виконання покарань.....	177
Святокум А. Ю.	Запровадження центрів пробації для неповнолітніх осіб.....	181
Сергієнко В. М.	Місце суспільно корисної праці в системі заходів ресоціалізації засуджених до позбавлення волі	184
Синявський М. А.	Виправлення засуджених до позбавлення волі : міф чи реальність?...	189
Слюсар Д. Ю.	Впровадження приватних установ виконання покарання в Україні.....	192
Смиковська А. М.	Місце духовної та благодійної опіки церков у системі виховного впливу на засуджених осіб.....	194
Тарапунець В. В.	Загальна характеристика покарання у виді виправних робіт та відмежування його від виправних робіт як адміністративного стягнення.....	197
Тертична А. А.	Інститут пробації: необхідність подальшого впровадження в Україні.....	201
Ткачова А. С.	Виконання покарання у виді арешту: проблемні питання.....	204
Ткачук А. О.	Право засуджених на користування глобальною мережею Інтернет – нові можливості для ресоціалізації та соціальної адаптації засуджених.....	207
Федорець А. Є.	Інститут закінчення строків давності виконання обвинувального вироку як підстава для звільнення особи від	

	відбування покарання.....	210
Хакімова М. Т.	Порівняльний аналіз застосування заходів безпеки в установах виконання покарань України та Естонії.....	21
Харченко Я. Є.	Щодо питання реалізації досудової пробації 17 в Україні.....	
Шевченко А. І.	Кримінально-виконавча характеристика засудженої особи.....	221
Шпарага Д. Ю.	Умовно-дostroкове звільнення від відбування покарання.....	225
Штефан Є. О.	Форми впливу соціально-виховної роботи на засуджених до довічного позбавлення волі.....	290
Штокало Т. В.	Соціально-виховна робота із засудженими до позбавлення волі.....	233
Шутов Д. К.	Деякі проблеми покарання у виді виправних робіт.....	236
Шутова Л. М.	Міжнародно-правовий аспект виконання громадських робіт.....	239
Ярова А. В.	Громадський вплив як засіб ресоціалізації засуджених.....	243

Наукове видання

***ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СИСТЕМИ
УКРАЇНИ***

*Матеріали круглого столу
студентів, аспірантів, молодих учених*

(4 квітня 2017 року, м. Харків, Україна)

Відповідальний за випуск: Головкін Б. М.

Підп. до друку 26.05.2017. Формат 60x84¹/₁₆. Папір офсетний.

Друк: ризограф. Ум. друк. арк. 17,5. Облік.-вид. арк. 12,93.

Тираж 30 прим. Зам. № 114911. Ціна договірна.

Друкарня «Аладин-Принт»

61023, м. Харків, вул. Сумська, 4, оф. 8

Тел.: (057) 764-72-11 <http://aladdin-print.ua>

Свідоцтво про державну реєстрацію В00 № 966600 від 28.03.2003 р.